

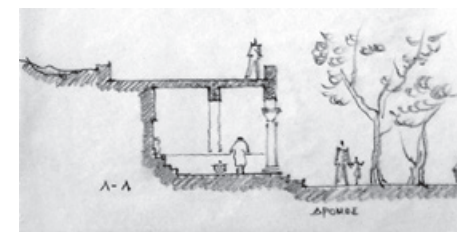
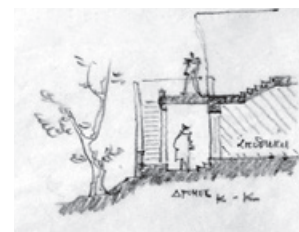
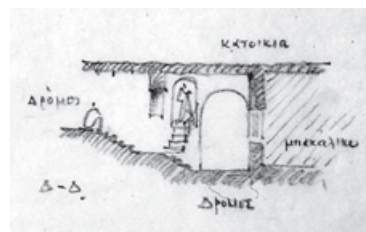
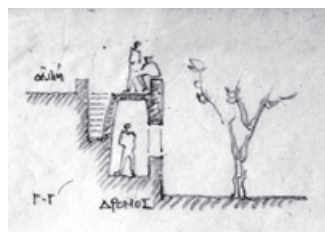
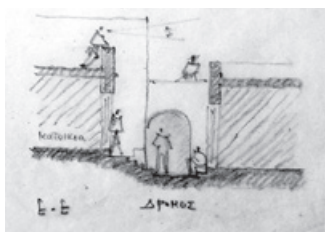
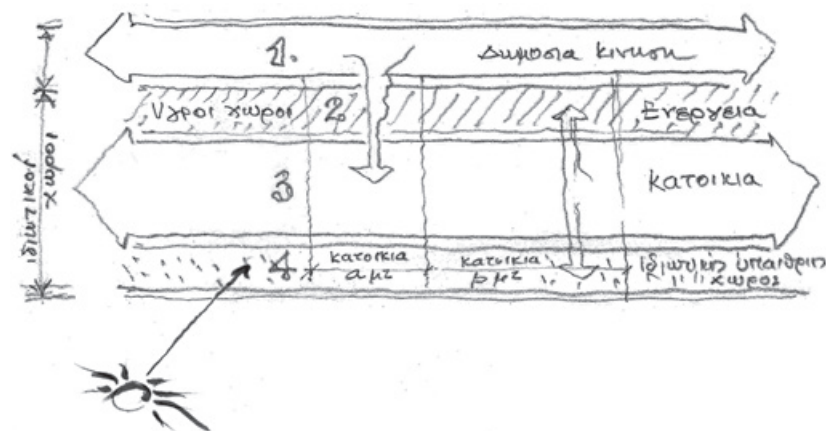
Στο Δίστομο η προσαρμογή στο τοπίο της πρότασής μας με κατοικίες σε μία ή δύο στάθμες και η επαφή τους με το έδαφος συνέβαλλαν στην αποδοχή από τον ιδιοκτήτη αυτής της εναλλακτικής πρότασης έναντι εκείνης της κατασκευής δύο πολυκατοικιών που μας είχε αρχικά ζητήσει. [36]

Οι απόψεις του SAR για τη συμμετοχή των κατοίκων στη διαδικασία κατασκευής των κατοικιών, όπως εμείς τις είχαμε τότε αντιληφθεί, ήταν αυτό που μας ενδιέφερε. Σύμφωνα με αυτές, το κατοικείν αναπτύσσεται σε δύο περιοχές, την ιδιωτική και τη δημόσια. Όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται στη δημόσια περιοχή και αυτή η απουσία της ιδιωτικής παρέμβασης οδηγεί στην ομοιομορφία. Για να υπάρχει ιδιωτική παρέμβαση πρέπει να προηγηθεί η κατασκευή ενός φορέα -δημόσια παρέμβαση- για την υποδοχή των ιδιωτικών πρωτοβουλιών στην κατασκευή των κατοικιών. Πρωτοβουλίες που θα προέκυπταν από τα όνειρα και τις επιθυμίες των μελλοντικών κατοίκων. Το σύστημα θα έπρεπε να προσφέρει δυνατότητες διαφορετικών επιλύσεων αρκεί να εντάσσονται σε κάποιες δεσμεύσεις.

Σύμφωνα με αυτές, στην πρώτη φάση θα έπρεπε να κατασκευαστεί μία επιμήκης υποδομή -πολυώροφη- στην οποία θα είχαν προβλεφθεί τέσσερις διαδοχικές παράλληλες ζώνες: 1. ζώνη κίνησης-επικοινωνίας εσωτερικής ή υπαίθριας, 2. ζώνη ενέργειας και παροχών, όπου θα έπρεπε να ενταχθούν οι υγροί χώροι (κουζίνες, λουτρά κλπ.) που απαιτούσαν νερό, αποχετεύσεις και τις εγκαταστάσεις ενέργειας (γκάζι ή ηλεκτρικές συσκευές κλπ.), η 3η ζώνη κατοίκησης, οι καθημερινοί χώροι και τα υπνοδωμάτια και τέλος, η ζώνη ιδιωτικού υπαίθριου χώρου.

Αυτή η θεωρητική προσέγγιση του SAR που αναζητούσε το όνειρο της συμμετοχής των κατοίκων στη διαδικασία παραγωγής της κατοικίας τους μας μάγεψε. Η μεγάλη κλίμακα της προαπαιτούμενης κατασκευής βέβαια μας τρόμαζε αλλά η απλότητα και κυρίως η σαφήνεια των προθέσεων ήταν αναμφισβήτητη. [40]

Ο οικισμός του Αρνάδου από την Τήνο (φωτογραφία, τοπογραφικό σχέδιο, 6 λεπτομέρειες σε σκίτσα).

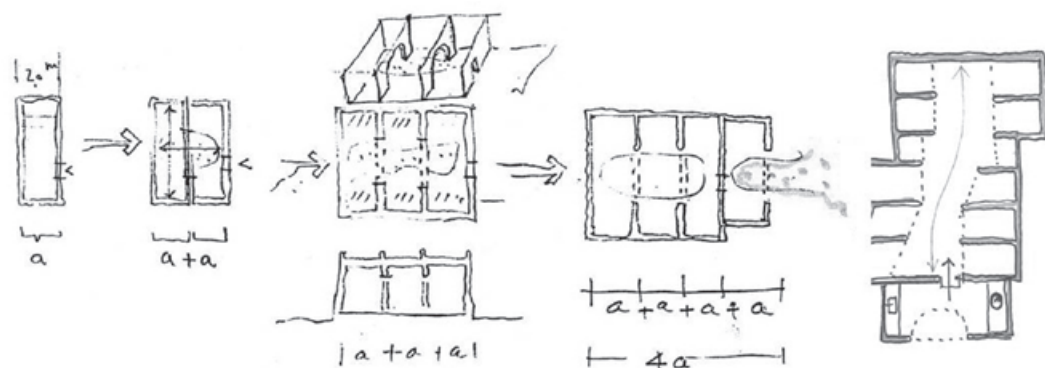
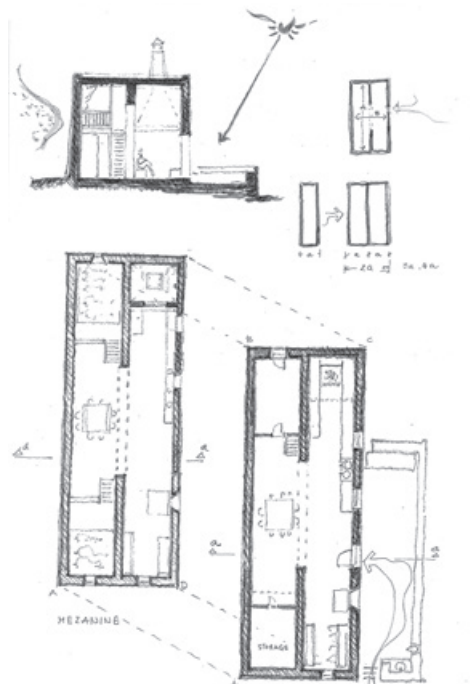
Λεπτομέρειες από τον βασικό πεζόδρομο.

Η ποιοτική διαφορά ανάμεσα στη σκληρότητα των οικιστικών προτάσεων της εποχής και των χαλαρών και γοητευτικών υφιστάμενων παραδοσιακών οικισμών αποτελούσαν θέματα διαρκούς προβληματισμού που επηρέαζαν τις όποιες προτάσεις μας.

Είναι προφανές η ποιότητα της επεξεργασίας του δημόσιου χώρου και της σχέσης του με τις ιδιωτικές περιοχές στη διάρκεια της πορείας μέσα στον οικισμό. [41]

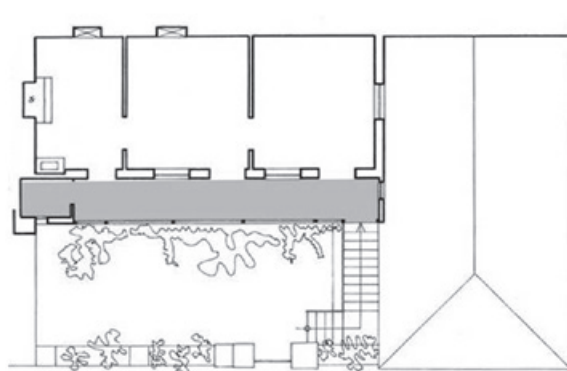
Μελετήσαμε συστηματικά την παραδοσιακή αρχιτεκτονική της Κρήτης, όπου διαπιστώσαμε ότι συχνά το μέγεθος των κατοικιών εξαρτιόταν από τον αριθμό των παράλληλων τυπικών επαναλήψεων ενός ορθογώνιου επιμήκους χώρου, το πλάτος του οποίου δεν ξεπερνούσε τα 2,30-2,50 μέτρα, διάσταση δεσμευτική που προέκυπτε από την έλλειψη στην περιοχή ξύλινων δοκαριών μεγάλου μήκους που θα γεφύρωναν τα ανοίγματα. Η λύση που έδωσαν οι λαϊκοί τεχνίτες για τη διαπλάτυνση του χώρου ήταν η επανάληψη της ίδιας μονάδος κολλητά στην προηγούμενη και η ενοποίηση τους με τη διάτρηση του ενδιάμεσου τοίχου με μια πέτρινη καμάρα. Η προσθήκη νέων ορθογώνιων μονάδων ημιυπαίθριων ή εσωτερικών χώρων διεύρυναν τον ενιαίο εσωτερικό χώρο της κατοικίας ανάλογα με τις ανάγκες και τη διατιθέμενη έκταση. [41]

Η μελέτη του κρητικού σπιτιού ήρθε να συμπληρώσει τη γνωστή από τα χρόνια των σπουδών τυπολογία του αρχαίου μεγάρου... [41]

«Το “περίφημο” χαγιάτι με την ανοιγόμενη, οικολογικά άψογη, τζαμαρία που μεσολαβεί ανάμεσα στην αυλή και στο στιβαρό εσωτερικό της κατοικίας αποτελούσε μόνιμη αναφορά στις συζητήσεις μας.» (Άρης Κωνσταντινίδης, *Τα παλιά αθηναϊκά σπίτια*, Εκδόσεις Πολύτυπο, 1983.) [41]

Αποτύπωμα και φωτογραφία Άρη Κωνσταντινίδη

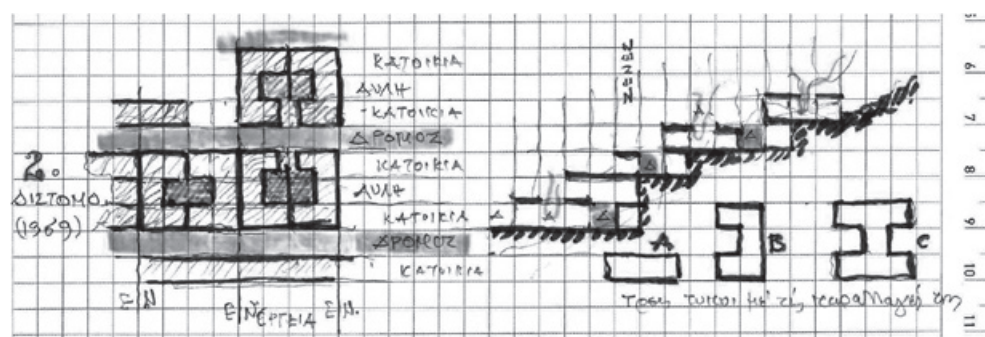
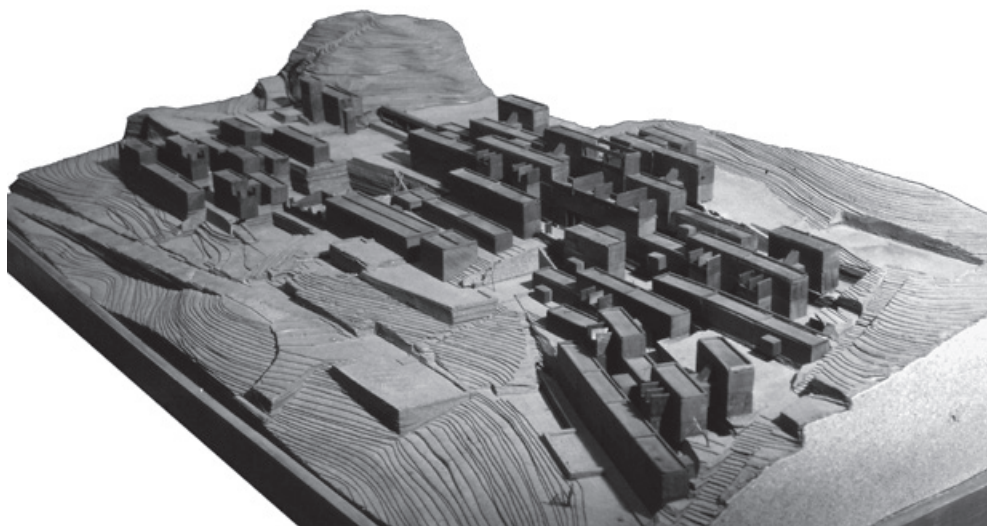
«Ανάμεσα στο χαγιάτι, θαυμάσιο ηλιόλουστο χώρο, που εξυπηρετούσε την κίνηση προς τα δωμάτια, αλλά προσέφερε με τα εσωτερικά παράθυρα και δυνατότητες φωτισμού τους και διαμπερότητας.» (Άρης Κωνσταντινίδης, *Τα παλιά αθηναϊκά σπίτια*, Εκδόσεις Πολύτυπο, 1983.) [42]

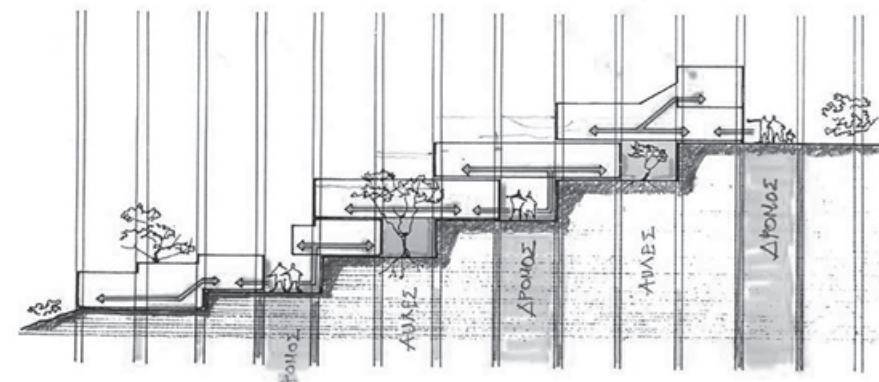
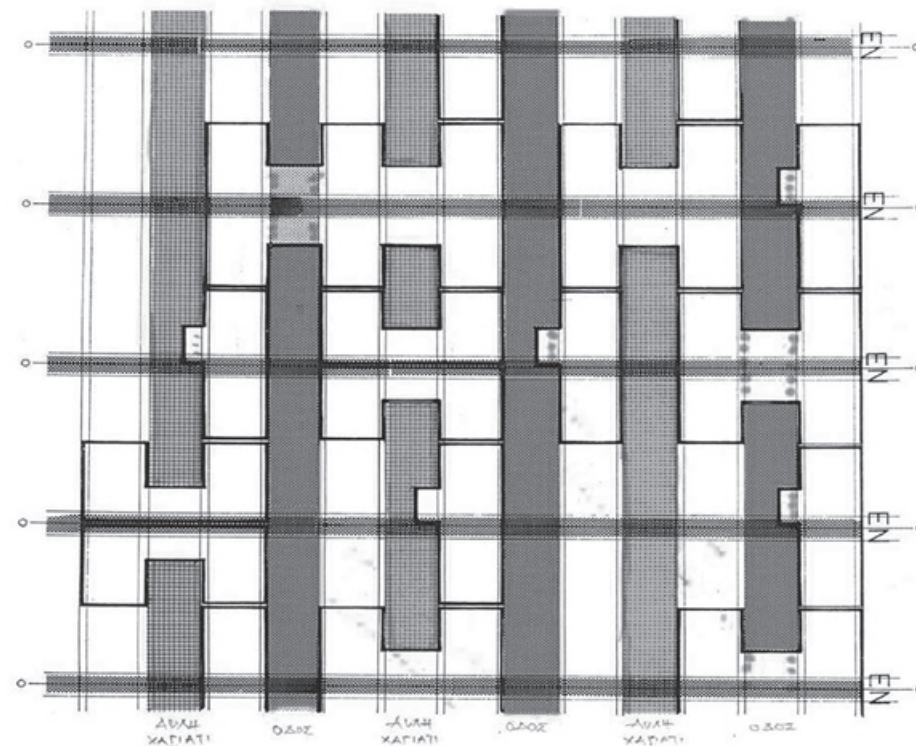
Φωτογραφία Άρη Κωνσταντινίδη

Πρόπλασμα. Τύποι και παραλλαγές.

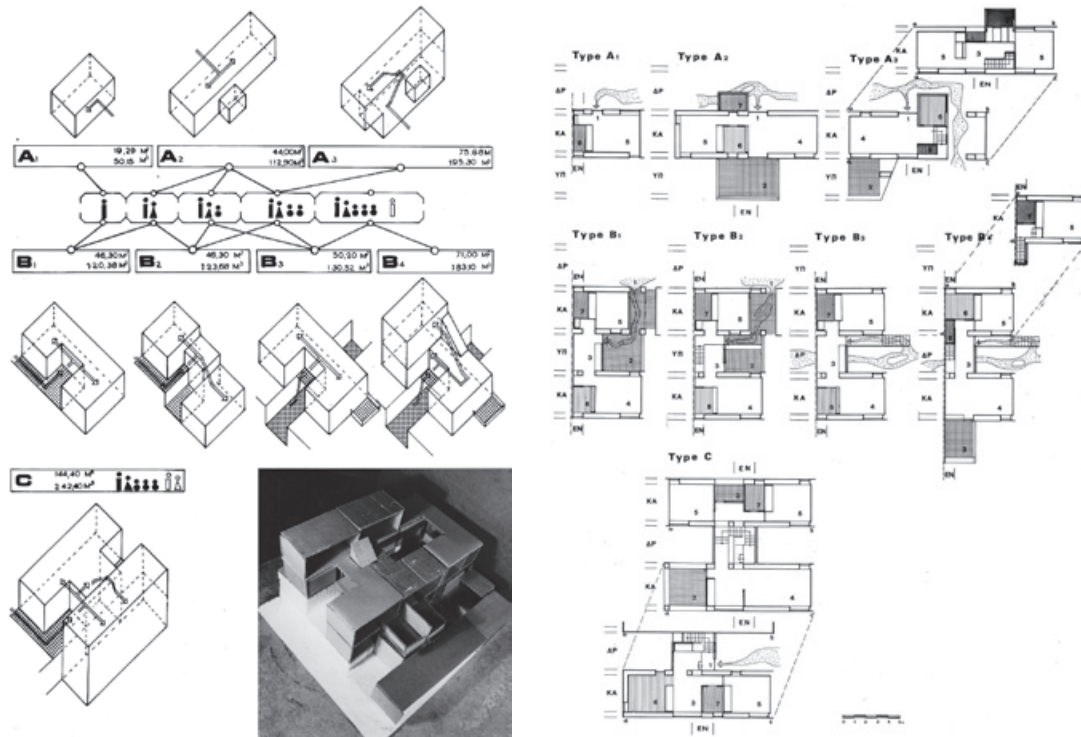
Αντί των τριών πολυκατοικιών που ζητήθηκαν από τον εργοδότη, προτείνουμε έναν οικισμό(!) στο διατιθέμενο χώρο στις παρυφές του οικισμού του Διστόμου. [42]

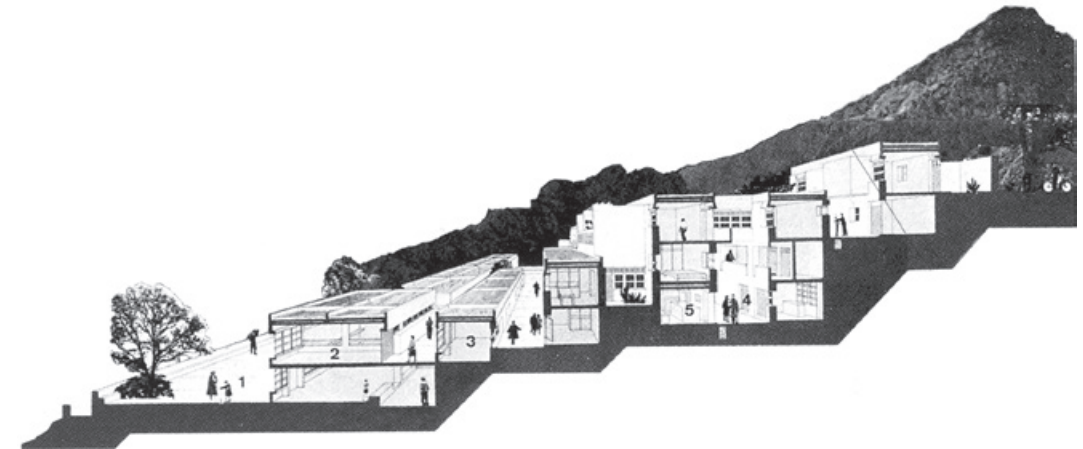
Ένα σύστημα ηλεκτρικού δικτύου, υδραυλικών εγκαταστάσεων, ύδρευσης και αποχέτευσης θα συγκέντρωνε σε ζώνες κάθετες στις κλίσεις του εδάφους όλες αυτές τις βασικές παροχές, όπως ερμήνευσε διαγραμματικά το έργο με σχεδιαστικές πρωτοβουλίες στις διάφορες δημοσιεύσεις ο Κωστής Χατζημιχάλης, συνεργάτης μας από τα φοιτητικά του χρόνια στο εργαστήριο. [42]

Στη μελέτη μας χρησιμοποιήσαμε τρεις τύπους κατοικιών (Α, Β, C) με τις παραλλαγές τους, που συνδυάζονται στο χώρο οργανωμένους σε παράλληλες με τις υψομετρικές καμπύλες ζώνες κατασκευής... [42]

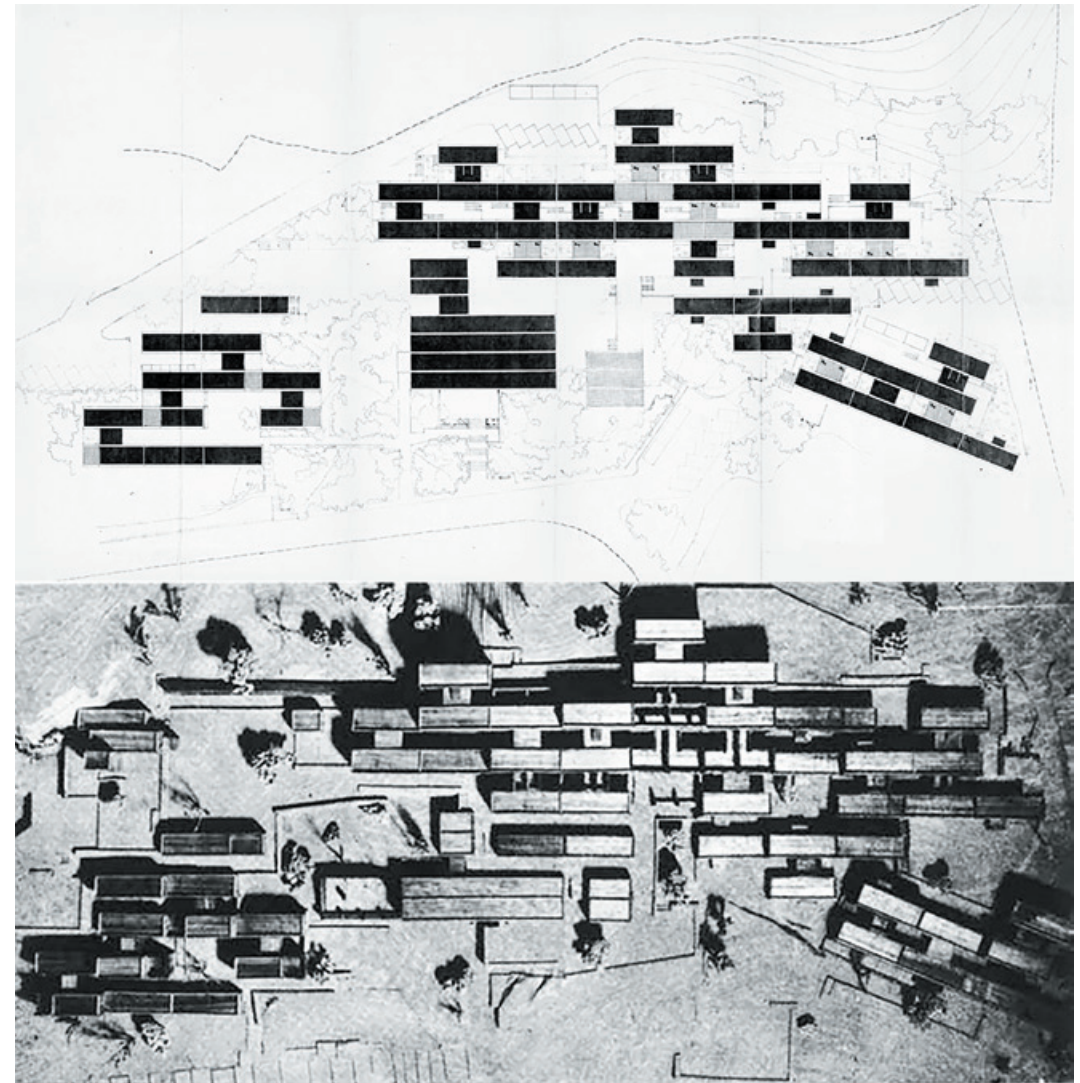
Οι ζώνες κατασκευής που ορίζουν τις εναλλασσόμενες ζώνες -δρόμους, κατοικία, αυλή, κατοικία δρόμος- είχαν ήδη χρησιμοποιηθεί στην κατοικία στο Πόρτο Χέλι (1967) και σε κατοικίες που δεν χτίστηκαν. [42]

Ο οικισμός όταν πρωτοεγκαταλήφθηκε το 1971. [42]

Οι τύποι των δύο, τριών ή τεσσάρων δωματίων, κατανομημένοι τυχαία στο αυστηρό και πειθαρχημένο σύστημα υποδοχής τους, θα ανακάτευαν σχεδόν υποχρεωτικά τις διαφορετικές οικογένειες των εργαζόμενων, ανάλογα με τον αριθμό των ατόμων και όχι ανάλογα με την επαγγελματική τους σχέση με την εταιρεία. [42]

Ο οικισμός. Φωτογραφία, 1971. [42]

Ο οικισμός στη σημερινή του κατάσταση (2014).
Η ανατολική πλευρά του οικισμού. Φωτογραφία, 1971. [42]

